

[Statsministeren.]

Tilslutning, som jeg her har nævnt, ved at Rigsdagen har bevilget de Penge, der er ydet til de paagældende Anlæg, i alt 400 000 Kr., siden de første 145 000 Kr. til Anlægget er blevet givet.

Jeg takker det ærede Medlem Hr. Hendriksen, som i Dag afgav en Redegørelse for denne saare interessante Sildeekspedition, som blev foretaget, og som dette Andelsselskab tog Initiativet til. Jeg takker ikke alene det ærede Medlem for Redegørelsen, men finder ogsaa Anledning til, da han nu er blevet inddraget i denne Forhandling om Sagen, at takke for den Tjeneste, det ærede Medlem har ydet ved sin overmaade interesserede Deltagelse i Arbejdet med at planlægge og gennemføre denne Ekspedition, som nationalt set, synes jeg, er af overmaade stor Interesse og forhaabentlig ogsaa er af Betydning i Fremtiden.

Jeg har, som jeg allerede sagde, da jeg første Gang udtalte mig om dette Spørgsmaal, anset Sagen for at være i gode Hænder, da jeg havde faaet det ærede Medlem Hr. Hendriksen og den nævnte Konsul Thygesen til at forestaa den forretningsmæssige Ledelse paa „Isvirki“s Vegne, idet jeg var klar over, at hvis den skulde ledes og administreres af Bestyrelsen oppe i Transisvaag, kunde det komme til at skorte paa et eller andet, og her forstod jeg i alt Fald, at det gjaldt om at handle baade med Hurtighed og med forretningsmæssig Dygtighed, og jeg har ikke paa noget Tidspunkt haft Grund til at antage, at Sagen ikke er blevet varetaget paa bedst mulig Maade af det ærede Medlem Hr. Hendriksen. Jeg paaskønner meget den Interesse, han har lagt for Dagen i denne Sag, og takker for den Medvirkning, han ydede i et særdeles vigtigt dansk Forsøg paa at vinde Arbejde og Omsætning fra Havet paa Omraader, hvor Danmark ikke hidtil har deltaget.

Efter de Oplysninger, det ærede Medlem Hr. Hendriksen gav, fremgik det med tilstrækkelig Tydelighed, i hvilken Grad denne Opfattelse har vist sig at være rigtig, at det har Betydning. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem om, at selv om det virkelig skulde gaa saaledes, at denne Sildeekspedition ikke gav Overskud,

ja, selv om den virkelig giver et mindre Underskud, var det et nationalt Eksperiment, som sikkert gennem Tiderne vilde faa en saadan Betydning, at det, uanset det endelige økonomiske Udfald, burde være iværksat.

Det samme gælder for øvrigt selve Andelsselskabet „Isvirki“ paa Færøerne. Hvis det virkelig skulde gaa saa galt, at Staten skulde have tabt større eller mindre Dele af den Anlægs kapital og Driftskapital, som efterhaanden er stillet til Raadighed for Sildeekspeditionen, er der ingen Grund til at tro, at vi skulde faa nævneværdige Tab. Men paa selve Anlægget paa Færøerne er der Mulighed for, at den Mangel paa forretningsmæssig Ledelse, som jeg allerede straks havde erklæret havde vist sig, kan have givet dette Andelsselskab som Hundreder af Andelsselskaber i Forvejen Tab i sin Begynderperiode.

Selv om det skulde være Tilfældet, forekommer det mig, at ogsaa det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, der gav den første Bevilling paa 100 000 Kr. til dette Anlæg, handlede rigtigt, da han sagde: Her kommer Fiskerne selv, de har vist deres Offervillie, de skal naturligvis støttes til Etablering af dette Værk. Jeg kan ikke se rettere end, at dette var rigtigt gjort, og at det vilde være overmaade uheldigt for ikke at sige noget være, hvis Rigsdagen paa et eller andet Tidspunkt havde sagt: Naa ja, det gaar ikke saa godt, lad nu de Fiskere sejle deres egen Sø.

Jeg tror, det var rigtigt, at man fra Rigsdagens Side senere har ydet den Støtte, som var nødvendig for at gennemføre Forsøget, og jeg er ingenlunde i den Tro, at dette Forsøg skulde være at anse for mislykket, saaledes at det ikke skulde komme til at gaa. Men Begyndervanskeligheder for et Andelsselskab er ingenlunde noget ukendt. Og at de navnlig viste sig paa Færøerne, er jo saare naturligt.

Man maa jo huske, at dette Andelsselskab er ikke et, der har været mødt saadan med almindelig Sympati. Det var jo Fiskernes Forsøg paa at frigøre sig for det Undersaatforhold, hvori de stod til Købmændene paa Færøerne, og det er klart — det har jeg hørt ved de Besøg, jeg har aflagt deroppe —, at nogen velset Handling var Dannelsen af dette Andelsselskab ikke